

El que simbolitza el nostre 3%

- Aquesta crisi examina la qualitat democràtica del Parlament i servirà per veure si Catalunya sap aclarir els seus problemes

ANTONIO FRANCO

Director d'EL PERIÓDICO DE CATALUNYA

Article publicat diumenge dia 6 de març de 2005

Una insinuació, tènicament una insinuació, ha desembocat en la tempesta política més espectacular de tota la història del Parlament de Catalunya. No és que aquí la pell sigui molt fina. No s'havia aplicat mai el mateix criteri d'hipersensibilitat. Ni davant d'insinuacions ni davant d'acusacions frontals. Ni en aquest ni en cap altre Parlament democràtic. ¿Ens hem oblidat del que es va arribar a dir al Parlament espanyol a compte de l'11-M? ¿O sobre la corrupció durant l'etapa socialista?

Però ara, arran de la insinuació feta per **Pasqual Maragall**, s'ha començat a teixir la teoria que els parlaments són com els tribunals. Que allà només s'hi poden dir coses amb tots els certificats per endavant. Em sembla un desastre. Pitjor, per cert, que el del descontrol en l'obra pública. Perquè si anem per aquest camí, Catalunya deixarà de tenir un verdader Parlament.

A les democràcies, el Parlament serveix, entre altres coses, perquè els diputats parlin lliurement no només de fets, sinó també d'opinions, sospites i acusacions quan desitgin fer-ho. Amb aquesta finalitat s'ha creat precisament la immunitat parlamentària. Sense absoluta llibertat d'expressió, sense una llibertat de paraula més oberta que la que es pot exercir en els altres àmbits, no hi ha un Parlament verdaderament democràtic.

La querella d'**Artur Mas** reflecteix un *concepte oasi* del Parlament que retrata impúdicament tot un rerefons ideològic. La qüestió no és que després es desestimi o es retiri la querella. El que és greu és creure que el president de la

Generalitat no té dret a expressar una sospita al Parlament. Hauria estat joc net que CiU hagués advertit d'aquesta creença a la campanya electoral. ¿Vostès volen un Parlament en què el PP, amb raó o sense, no hagués tingut dret a dir que les manifestacions de fa un any davant de les seves seus les havia convocat el PSOE cometent un delictes electoral? ¿Vostès volen un país on el PSOE no hagués pogut acusar parlamentàriament el PP d'haver mentit l'opinió pública després de l'11-M en el cas de no disposar dels documents acreditatius o d'una confessió d'**Ángel Acebes**?

LA COMMOCIÓ política que estem vivint davant la presentació simultània d'una moció de censura i d'una querella contra el president de Catalunya, mereix una anàlisi. Sobre el seu doble contingut aparent i sobre el seu fons real. Des de l'incident del Parlament, són detectables múltiples estratègies d'atac i defensa, de protagonisme i desgast. Però val la pena que la gent del carrer sàpiga que aquesta no és una baralla més entre els polítics, no és una altra crida rutinària del pastoret dient que ve el llop. Aquesta vegada s'ha presentat el llop.

El que tenim al davant ja no és només la possible corrupció en l'obra pública. El que vam tenir al davant, en l'incident del Parlament, també era la possibilitat que les forces polítiques es poguessin posar d'acord per no entrar en aquest tema. I el fons de la qüestió és saber si a l'actual Catalunya és possible investigar la corrupció sense que això comporti fer descarrilar l'elaboració d'un nou Estatut.

CiU, la força que és a l'ull de l'huracà de les sospites, s'aferra, i amb bastant èxit per cert, a la tesi que ha estat ofesa descomunament pel simple fet que **Maragall** va insinuar una cosa tan senzilla i tan general --a la resta del món, a Europa, a Espanya es diu i es creu el mateix sobre altres governants-- que hi va haver irregularitats a l'adjudicar les obres públiques. Si analitzem un dels arguments utilitzats després per CiU en defensa seva queda de manifest el que és *ordinari* del tema. "Comencem a investigar també el que ha passat als ajuntaments i diputacions governats per socialistes".

iQuant sentiment de culpabilitat trobaria **Freud** en això! Perquè més que apuntar a un *jo no he sigut* condueix a pensar en una confessió amanida amb un *i tu també*.

ARTUR MAS exerceix amb encert i lleugera sobreactuació el paper de gran ofès, de víctima d'un *cas Banca Catalana bis*. Va demanar unes excuses, les hi van donar de mala manera i les va acceptar. Això són fets. Després, i això ja és una hipòtesi, potser es va adonar que tornant a la pau no moria el tema del 3%. El cert és que --tornem als fets-- va fer marxa enrere, va dir que s'havia equivocat al donar per bona l'explicació de **Maragall** i va exigir que el president li demanés gairebé perdó.

Des del seu punt de vista, **Mas** va estar impecable. Aquest era l'únic espai real de maniobra que li quedava a CiU per fixar en l'opinió pública la idea que el desastre és que **Maragall** hagués al·ludit a la corrupció sense tenir-ne proves, no a la corrupció en si mateixa. Per reforçar aquesta estratègia després ha presentat la querella, encara que amb la cautela de deixar oberta la possibilitat de retirar-la. Molts juristes diuen que la querella no prosperarà. Subratllen que **Maragall** va fer simplement una hàbil insinuació parlamentària, igual que creuen que tampoc prosperaria judicialment una querella contra l'actual líder de CiU per un suposat xantatge públic al condicionar l'Estatut a no continuar parlant del 3%, ja que **Artur Mas** també va tenir l'habilitat de limitar-se a insinuar-ho.

Al soroll parlamentari també hi contribueix el PP, que té davant seu l'oportunitat d'adquirir protagonisme en la vida catalana que tant desitjava i necessitava. **Josep Piqué**, ex-empresari, que en el famós ple va arribar a dir que això de les comissions del 3% durant l'etapa convergent era un clamor a Catalunya, va abandonar després aquesta línia i es va afegir a l'estratègia de CiU de desgastar l'actual Govern. Aquesta és l'única clau de la presentació de la moció de censura. **Piqué** és el primer que sap que en aquests moments Catalunya no vol ser governada pel PP.

MARAGALL. El president i el PSC tampoc estan actuant amb serietat i

coherència. Hi ha molts catalans decebut amb ells. Decebut perquè el tripartit, després de prendre possessió, no va fer immediatament els deures i no va canviar fulminantment la normativa d'adjudicació i control de l'obra pública, no va revisar de veritat les obres que en aquells moments estaven en marxa, i no va intentar, amb moderació i intel·ligència, dilucidar si el que es deia del 3% existia i havia deixat proves. Possiblement, es va fer amb la bona intenció d'evitar una imatge revengista, però va ser injust --respecte de les empreses presumptament discriminades en l'etapa anterior-- i va ser imprudent, tal com s'ha demostrat ara.

Però la decepció arriba més lluny. Decepció perquè al president progressista se li va escalfar la boca, si és veritat que no tenia la intenció de treure ara aquest tema. Decepció per l'atropellada marxa enrere quan ja havia insinuat el problema, si és que desitjava realment parlar que les successives comissions d'obres havien debilitat la solidesa del túnel del Carmel.

Decepció per l'actitud del PSC, intentant --inútilment, per cert-- convèncer la gent que **Maragall** no havia insinuat res. I preocupació per la possibilitat que ara, quan afloren aquestes coses, el PSC i els seus socis de Govern creguin que només és l'Administració de justícia, pel seu compte, la que ha d'intentar aclarir el problema.

En canvi, divendres passat, davant el doble setge de la moció de censura i la querella, **Maragall** va rectificar la postura, va tornar a al·ludir al compromís de l'esquerra amb la transparència i es va posar al lloc on ha d'estar el president de la Generalitat.

Ara aquest país s'enfronta a dues qüestions. Primera, resoldre el pols democràtic de la moció de censura i aclarir --a través de la querella contra el president **Maragall**-- si el nostre Parlament té límits en la seva llibertat d'expressió. Segona, entrar de veritat en la investigació de les possibles comissions durant el pas. El tema està aquí i CiU té dret que resplendeixi sense ambigüitat la seva innocència, si aquest és el cas.

EL 3% MALEÏT. Tant la comissió d'investigació com la justícia tenen davant seu una qüestió difícil i complexa, perquè el volum de les obres públiques a càrrec de la Generalitat no ha estat cap banalitat.

Al llarg dels anys convergents han passat per les mans del Govern contractes i adjudicacions de l'envergadura, per exemple, de l'Eix Transversal, la Fira de Barcelona, la línia 9 del metro, el Liceu, l'Auditori, múltiples hospitals i equipaments, les tasques de Ferrocarrils de Catalunya, el Palau Nacional, els jutjats de Mataró, el Trade Center, la Ciutat Judicial... No es tracta d'obrir ara una *causa general*, del que es tracta és d'aclarir fins a quin punt les mecàniques eren les correctes o si hi ha algun rastre del que circulava verbalment.

La veritat és que s'ha parlat sota mà molt sobre el 3%, fins al punt que es va arribar a crear una llegenda o una immensa calúmnia. Dono fe que, excepte coses molt puntuals i aïllades, els periodistes catalans no vam poder mai substantiar i convertir en informacions, amb noms i xifres, els rumors que circulaven sobre pactes sense papers o maletins sense rebuts.

Tampoc vam accedir a dades publicables des del punt de vista legal. Ens xiuxiuejaven que hi havia un ritual, entrevistes amb un suposat enviat que negociava el mig punt, o punt de més o menys de l'operació. I sobre el fraccionament de la quota, ja que una part, es deia sense proves, tenia un destí partidista i una altra una finalitat més particular. També serà competència de la comissió d'investigació aclarir si existia una cadena de comissions que s'allargava fins a alguns subcontractistes ja predeterminats que feien els moviments de terres, els formigons, les instal·lacions...

Aquestes històries, implícites en això que ara ha quedat batejat com *la síndrome del 3%*, arriben per fi, insisteixo, al doble lloc degut: una comissió d'investigació i la fiscalia, per analitzar-les. És una bona notícia per als innocents, que poden estar tranquils.